

N:o 2.

Af Friherre Klinckowström: Angående statsregleringen för år 1882.

Redan länge har inom landet allt mer allmän klagan försports öfver det besinningslösa anslagsslöseri, som inom vår statsreglering gjort sig gällande, synnerligen allt sedan vår senaste representationsförändring år 1867. Man har med skäl gjort sig den frågan, huru detta kommer sig, och hvarföre folkets ombud ej vilja, sin pligt likmätigt, med mera kraft och allvar sätta yxan till roten af detta onda och bortrensa allt sådant i riksstaten, som befordrar detta bekymmersamma finansiella tillstånd, hvilket urartat derhän, att vi under senaste tider nödgats vidtaga två ganska betänkliga åtgärder för att fylla de lavinartadt sig ökande anslagsbehofven, nemligen att oskäligen beskatta de fattige och obemedlade klasserna för dessas nödvändiga lefnadsbehof och få så kallade njutningsartiklar — och att fylla de återstående utgifterna med ut- eller inrikes lån.

Hvar och en som uppmärksamt genomgår statens räkenskaper, sådana de genom allmänt tryck äro offentliggjorda, inser med bekymmer att äfven mycken oreda i statsregleringen och svårighet att finna nödiga medel till statsbehofvens fyllande förorsakas deraf, att å ena sidan en orimlig mängd *Reservationsanslag* binder onödigtvis flera millioner af statens behof för onödiga anslags möjliga anspråk, under det å andra sidan obetänkt lemnade medgifvanden rörande *Förslagsanslagen* framkallat en sådan hushållning med obegränsade anspråk, att flera millioner kronor öfverskrida dessa anslags nominella belopp och måste förskjutas af Statskontoret och Riksgäldskontoret, slutligen ersättas genom statens tillgångar och, när dessa icke förslå, genom skatteförhöjningar, hvilka äfven de oftast och till största beloppet träffa de mindre bemedlade klasserna, eller slutligen genom lån. Dessa båda slag af anslag äro verkliga kräftskador, hvilka måste bortskäras från statsregleringen, så vida man ej vill slutligen se hela samhällskroppen ruttna bort genom deras förpestande utbredande. Hvarje ledamot af Riksdagen är skyldig sitt samvete och folkets förtroende att lägga handen vid denna väl svåra,

men ej omöjliga operation, och följderna skola blifva välsignelsefulla för det skattdragande folket.

Jag vågar hoppas, att vår nuvarande Regering skall ej finna det förkastligt, att Riksdagen sålunda söker bringa ordning och reda i statsregleringen och be-
mödar sig nedpruta riksstatens allt för höga belopp. Regeringens främste rådgif-
vare har vid flerfaldiga tillfällen uttalat sig i med dessa mina åsikter nära öfver-
ensstämmande rigtning, när han i Andra Kammaren yttrade sig öfver årens stats-
regleringar. Staten behöfver i sanning samla sina tillgångar för att bestrida kost-
naderna för verkliggörandet af de många stora samhällsfrågor, hvilka ännu vänta
på sin lösning.

När landet under de många goda år, som följt efter hvarandra, på ett be-
sinningslöst sätt slösat bort och förspilt sina stora tillgångar — huru skall det
väl kunna möta de olyckor och svårigheter, som kanske stunda, om krig, hungers-
nöd eller allmänna farsoter skulle hemsöka det?

Vore det ej godt att då hafva några hopsparade tillgångar att lindra nöden,
bekläda och lifnära landets försvarare, möta bristerna och behoven?

Genomgår man riksstaterna under de senaste 45 åren, så finner man att
ännu uti 1835 års riksstat voro så väl reservations- som ock förslagsanslag alldeles
okända, och samtliga i nämnda riksstat förekommande anslag voro *bestämde*. Uti
1841 års riksstat förekomma deremot 4 reservations- och 26 förslagsanslag;
de förra utgöras af anslagen för

möteskostnader.....	186,669 R:dr B:ko.
ersättning för dagportioner vid indelta regementenas marscher till och från mötena	9,000 » »
durchmarschkostnader (kombineradt reservations- och förslagsanslag).....	20,000 » »
lappmarkens ecklesiastikverk (kombineradt reservations- och förslagsanslag)	6,200 » »
<hr/> Summa 221,869 R:dr B:ko.	

Uti 1842 års riksstat förekomma endast 4 reservationsanslag till samma
ändamål och belopp som i näst föregående års riksstat; men deremot hafva för-
slagsanslagen här ökats på ett fruktansvärdt sätt eller till 43 olika dylika anslag.

Uti nästföljande eller 1845 års riksstat uppgår reservationsanslagens antal
till 12, nemligen:

exercissqvadroners underhåll	37,500 R:dr B:ko.
möteskostnader	186,669 » »
ersättning för dagportioner vid indelta regementenas marscher från och till mötena	9,000 » »
<hr/> Transport 233,169 R:dr B:ko,	

	Transport	233,169	R:dr B:ko.
artilleriet	347,444	»	»
furagering för artilleriets legda hästar	126,077	»	»
Krigskollegii departementer	666,666	»	»
durchmarschkostnader	20,000	»	»
rese- och traktamentskostnader för städers magistrats- personer och borgare vid besigtningar	900	»	»
lots- och fyrstaterna m. m.	115,519	»	»
sockenkartors upprättande	3,000	»	»
löneförhöjning för landtmätarne	6,000	»	»
lappmarkens ecklesiastikverk	6,200	»	»
<hr/>			
	Summa	1,524,975	R:dr B:ko.

Det blefve här för vidlyftigt att följa på spåren, i alla riksstaterna, det missbruk, som egt rum med reservations- och förslagsanslagen. Ett sammandrag deraf från och med år 1850 och till närvarande tid medföljer denna motion under Bilaga N:o 1; deraf finnes följande förhållande mellan de bestämda samt reservations- och förslagsanslagen:

anslag enligt Riksstaten:

år		bestämda	reservations-	förslags-
1850	ordinarie	218	15	43
	extra	48	—	—
1860	ordinarie	214	34	44
	extra	131	—	3
1870	ordinarie	234	60	55
	extra	55	1	2
1874	ordinarie	252	53	61
	extra	85	—	4
1875	ordinarie	256	51	65
	extra	202	—	6
1876	ordinarie	266	51	65
	extra	224	—	8
1877	ordinarie	268	48	76
	extra	266	—	5
1878	ordinarie	275	36	77
	extra	152	—	6
1879	ordinarie	283	52	78
	extra	119	—	6

år		bestämda	reservations-	förslags-
1880	ordinarie 283	51	80
		extra 95	—	6
1881	ordinarie 277	52	74
		extra 95	—	4

Jemför man först den tillväxt reservationsanslagen erhållit under de 45 år, som utgöra föremålet för vår undersökning, så befinnes att dessa anslag, hvilka år 1835 icke ens förekomma i riksstaten och år 1841 endast uppgå till ett antal af 4, ökat sig med en sådan hastighet, att de år 1850 utgöra 50, år 1860 ökats till 60, och derefter något nedgått men likväl varierat mellan 36 (1878) och 52 (1881).

Såsom förut blifvit antydt, uppstår den icke oväsentliga oordningen i statsregleringen till följd af dessa anslag *derigenom*, att de undandraga sig, med sina hopade besparingar, Riksdagens kontroll och disposition, *derigenom* att endast statsräkenskaperna för 4 år äldre än det år, som skall regleras, framläggas för Riksdagen och, hvad ännu värre är, de betydliga reservationer hvilka hopas på grund af dessa slags anslag äro icke helt och hållet förlorade för blifvande statsreglering, utan uppsamlas i Statskontoret och Riksgäldskontoret endast för *det* ändamål, hvarför hvarje sådant anslag ursprungligen afses. Dessa reservationer äro numera ganska betydliga. Reservationsanslagen utvisa följande belopp, nemligen:

för år 1841 till	305,803 kronor	
" " 1850	"	2,345,883	"
" " 1860	"	3,134,537	"
" " 1870	"	9,602,201	"
" " 1874	"	33,772,694	"
" " 1875	"	31,529,814	"
" " 1876	"	36,202,295	"
" " 1877	"	21,630,649	"
" " 1878	"	25,147,335	"
" " 1879	"	21,230,585	"
" " 1880	"	18,562,540	"

De reservationer hvilka, till följd af detta Riksdagens besinningslösa slöseri med beviljande af dylika anslag, hopat sig i statsverkets kassor, äro högst betydliga. De utgjorde för

år 1871	9,239,265 kronor	**) }
" 1872	10,302,479	

*) Se Stats-Utskottets vid 1880 års Riksdag betänkande N:o 58, med utlåtande i anledning af väckt motion om utredning rörande statsbristen, pag. 20.

**) Ibidem.

år 1873	9,714,761	kronor	*)
” 1874	9,676,825	”	
” 1875	10,686,167	”	
” 1876	10,660,997	”	
” 1877	8,013,685	”	
” 1878	7,672,808	”	

Om med dessa ofantliga besparingar, öfver hvilka Riksdagen icke mera eger någon dispositionsrätt, *endast* de anslag hvartill de höra afsåges, vore det ändå ej allt för galeit; men på sätt flerfaldiga gånger af Riksdagens revisorer blifvit anmärkt, disponerar Regeringen dessa reservationer ofta till ändamål, som ej hafva någon gemenskap med de anslag för hvilka de afsetts, utan för helt andra ändamål, och de anmärkningar derom, som af revisorerne framstälts, hafva af Stats-Utskottet blifvit besvarade med det inkast: att något afseende dervid ej kunde fästas, då vederbörande Konungens rådgifvare erhållit *décharge* för sin embetsverksamhet redan ett eller två år förut. För Konungens rådgifvare kan det visserligen vara rätt beqvämt att vara ansvarsfrie och handskas med statens medel huru som helst dem godt synes; men för Riksdagen — hvars disposition öfver statens medel derigenom till en betydlig del omöjliggöres och hvars kontroll öfver det sätt, hvarpå Konungens rådgifvare uppfylla föreskrifterna i §§ 64 och 65 Rege- ringsformen, ej *kan* åstadkommas — blir detta ett hån mot grundlagen i dess måhända viktigaste bestämmelser.

Hvad *förslagsanslagen* beträffar, så äro dessa anslag en måhända större anledning till oreda i statsregleringen, än de nyss omnämnda reservationsanslagen. Såsom ofvan nämnt är, voro de förstnämnda anslagen alldeles okända för 1835 års riksstat. Deremot förekomma de i temmelig mängd i 1841 års riksstat, der deras antal är 26. Följande eller 1842 års riksstat upptager 43 dylika och sedermera ökas äfven dessa anslag på ett rätt oroväckande sätt eller

	på ordinarie stat	på extra stat	tillsammans
år 1850	43	—	43
” 1860	44	3	47
” 1870	55	2	57
” 1874	61	4	65
” 1875	65	6	71
” 1876	65	8	73
” 1877	76	5	81
” 1878	77	6	83
” 1879	78	6	84
” 1880	80	6	86

*) Se Stats-Utskottets vid 1880 års Riksdag betänkande N:o 58, med utlåtande i anledning af väckt motion om utredning rörande statsbristen, pag. 20.

Faran af dessa anslag, i allmänhet till obegränsade belopp, är större än man i första ögonblicket anar, emedan dessa talrika anslag göra Regeringen till faktisk herre öfver statsregleringen beträffande desamma, och svenska folkets ombud hafva släppt ur sina händer denna dyrbara rättighet. Må man icke ursäktas sig dermed, att dessa anslag utgöra en obetydlighet; de hafva tillväxt med en förtviflad fart, förtviflad för den öfver statens reglering bestämmande och ansvariga Riksdagen, som likväl ej vidare tyckes bekymra sig derom. Sålunda befinnas förslagsanslagen uppgå till följande belopp:

	<i>På ordinarie stat</i>	<i>På extra stat</i>	<i>Tillsammans</i>
år 1850	3,774,897	30,000	3,804,897 kronor.
„ 1860	6,149,930	„	6,149,930 „
„ 1870	14,461,740	45,000	14,506,740 „
„ 1874	23,847,600	239,200	24,086,800 „
„ 1875	28,783,728	148,000	28,931,728 „
„ 1876	31,543,892	2,855,000	34,398,892 „
„ 1877	33,656,846	795,571	34,452,417 „
„ 1878	34,152,661	44,508	34,197,169 „
„ 1879	23,409,622	379,432	23,789,054 „
„ 1880	24,146,147	148,378	24,294,525 „

Såsom känt är, kunna dessa anslag, enligt sin natur och enligt Riksdagens medgifvande, obegränsadt öfverskridas och att detta skett, derom vittna tillräckligt rikshufvudbokens redogörelser. Väl finnes bland dessa anslag ett ringa antal, som kallas "*förslagsanslag högst*" och hvilka således ej få gå högre än det i riksstaten bestämda maximum; men dels äro dessa anslag högst få, jemförda med de obegränsade förslagsanslagens antal, dels röra de mera obetydliga föremål, som icke gerna kunna ge Regeringen anledning att dem under vanliga förhållanden öfverskrida, såsom exempelvis karantänsinrättningen på Kängsö, marinregementet, allmänna ombud vid enskilda banker och kreditinrättningar, lönefyllnad åt statsministern, o. s. v. Dessa förslagsanslag "*högst*" förekomma först i 1849 års riksstat der antalet är *ett*; år 1870 hafva dessa slags anslag ökat sig till 2; år 1874 likaledes 2; år 1875 till 3; år 1876 äro de 5; år 1877 räknas 6; år 1878 räknas 5; år 1879 räknas 5; år 1880 räknas 5 och slutligen i 1881 års riksstat finnas 5 dylika anslag.

Bristerna i förslagsanslagen äro rätt betydliga och utgjorde

år 1874	6,224,609 kronor.	*)
” 1875	5,427,330 ”	
” 1876	5,603,129 ”	
” 1877	4,770,593 ”	
” 1878	3,160,030 ”	

Hufvudsakligen dessa slags anslag och de brister de vållade och hvilka ej på annat sätt till stor del af Statskontoret kunde betäckas, än genom att söka hjälp från Riksgäldskontoret, föranledde vid 1879 års riksdag den anmälan derom från Riksgäldskontoret, som i Riksdagens sista timme tvingade Kamrarne bevilja ett lån på cirka 13 millioner kronor. Och om dessa obestämda anslag icke inskränkas eller helt och hållet afskaffas, så skall snart måhända större låns beviljande erfordras för att betäcka de å dessa anslag uppkomna brister.

Äro vare sig reservations- eller förslagsanslagen *numera* så nödvändiga att de icke kunna undvaras, utan att statsförvaltningens orubbade gång deraf skulle lida? Jag tror det ej och vill här nedan söka bjuda skäl för denna min mening. Främst talar erfarenheten deremot, då, såsom jag ofvan redan omnämnt, hvarken det ena eller andra slaget af nyssnämnda anslag återfinnes i 1835 års eller, så vidt jag vet, i föregående årens riksstater. Och likväl hade under dessa tider, då riksdagarne återkommo endast hvar 5:e eller 3:e år, vida flera skäl talat för dylika anslags införande i vår statsreglering än nu är fallet, då årliga riksdagar finnas, samt om nödiga utgifter uppstå, som ej hunnit blifva af Riksdagen förutsedde eller pröfvade, de å hufvudtitlarne uppkommande allmänna besparingar kunna af Kongl. Maj:t, enligt Riksdagens föreskrifter, få användas. Dessa allmänna besparingar äro ej så obetydliga, utan lemna en omtänksam och hushållsaktig regering betydliga medel i händer att bestrida nödiga tillfälliga utgifter. De ifrågavarande besparingarne utgjorde, så vidt jag af statsverkets räkenskaper kunnat finna:

för år 1842	146,397 kronor.	
” ” 1852	85,143 ”	
” ” 1857	1,429,113 ”	
” ” 1862	1,056,215 ”	
” ” 1870	1,259,171 ”	**)

*) Se Stats-Utskottets utlåtande N:o 58 vid 1880 års riksdag.

**) Intill detta år inklusive upptog rikshufvudboken å de ordinarie anslagen den besparing, som kunde användas inom hvarje hufvudtitel, enligt Rikets Ständers generella medgifvande; men sedermera bortfaller, illa nog, hela denna kolumn, och endast den besparing som kommer Riksgäldskontoret till godo uppföres. Männe hufvudtitlarne enskildt tillhörande medel utgöra dessa besparade medel?

för år 1871	330,745	kronor.	}	*)
” ” 1872	376,553	”		
” ” 1873	812,998	”		
” ” 1874	1,129,867	”	}	**)
” ” 1875	1,067,833	”		
” ” 1876	1,382,487	”		
” ” 1877	1,264,038	”		
” ” 1878	1,648,005	”		

Ett ytterligare skäl att ej borttagandet af vare sig reservations- eller förslagsanslagen skall i allmänhet förorsaka någon betydligare rubbning eller olägenhet i statsverkets jemna gång, är äfven att finna deri, att numera statsregleringen ej, såsom förr egde rum, verkställas för samma år Riksdagen hålles, utan alltid *ett* år senare, så att Regeringen alltid har tid att framställa till den årligen sammanträdande Riksdagen när förändringar äro erforderliga i de ordinarie anslagen och styrka detta med vederbörliga utdrag ur statens räkenskaper.

Rättast torde vara att på en gång borttaga alla reservations- och förslagsanslag, utom de, hvilka, på grund af omsorgsfull pröfning af Riksdagen, kunna anses oundgängligen nödvändiga, om några sådana verkligen finnas. Men på det ej nu vid denna riksdag hela denna fråga må undanskjutas till en obestämd framtid, på grund af de obotfärdigas förhinder att ingå på en dylik generel anhållan, vill jag här nedan specificera de anslag, hvilka utan afsaknad kunna upphöra att såsom *reservations-* eller *förslags-*anslag i Riksstaten upptagas, utan i stället med sina nuvarande siffror eller andra, om så nödigt pröfvas, såsom *bestämda* anslag der fortfarande uppföras.

Hvad de uti statsregleringen förekommande *ordinarie* anslagen beträffar, så måste desamma af hvarje Riksdag genomgås och bestämmas, lika som det sker med de extra anslagen. Sådant har likväl icke i allmänhet egt rum, oaktadt det varit väl behöfligt, emedan, när stundom någon utredning skett af Regeringen i

*) Se Riksdagens revisorers berättelse af år 1875, rörande revision af statsverkets räkenskaper för 1873, pag. 40.

**) Dessa äro de i rikshufvudboken s. k. »utgiftsanslagen enskildt tillhörande uppbördsmedel». Dessutom förekomma i rikshufvudboken s. k. »Besparingar i statsregleringen å öfriga anslag» (Förslagsanslagens besparingar här oberäknade):

år 1876	397,817 kr. (pag. 52).
» 1877	465,107 » (pag. 52).
» 1878	2,293,951 » (pag. 52).

detta afseende, det visat sig att stora tillgångar hopat sig på vissa anslagstitlar och stundom de ändamål, hvartill anslag beviljats, visat sig vara förfelade, men anslaget, ehuru oanvänt, likväl fortfarande utgått.

Väl har man stundom hört tvifvel uppstå, huruvida Riksdagen skulle ensam ega rätt att förändra ett på ordinarie stat uppfördt anslag, utan att dertill skulle erfordras Regeringens samtycke. Men utom det att deremot tala grundlagens bestämmelser, hvilken ej känner någon som helst skillnad mellan ordinarie och extra anslag, utan endast nämner »Statens reglerande», har äfven all erfarenhet under förflutna riksdagar bevisat, att ordinarie anslag blifvit förändrade *ensamt* af Rikets Ständer, utan att Kongl. Maj:t haft något att dermed skaffa.

För att bevisa detta mitt påstående med fakta, må här omnämnas några af de många tillfällen och de särskilda ordinarie anslag, som blifvit förändrade, för att nuvarande ledamöter af Riksdagen icke må tro att denna reglering af de ordinarie anslagen är någon ny fråga.

Vid 1817—1818 årens riksdag indrogo Rikets Ständer vid Kanslistyrelsen 2 dess ledamöter, genom att sätta dem på indragningsstat, med bestämmelse att vid innehafvarens död ifrågavarande löner skulle upphöra (X:e saml., pag. 386).

Vid 1823 års riksdag. Uppå Ölands läns stat funnos 3 planterings-hagvaktare-löner uppförda med tillsammans 250 riksdaler; men som desse vaktbetjente då syntes öfverflödige, sedan Ölands utmarker blifvit delade, så tillstyrkte Stats-Utskottet att berörda löner måtte från 2:a hufvudtiteln öfverflyttas till allmänna indragningsstaten, för att, vid dåvarande innehafvarnes afgång, indragas (IV, 2, pag. 1312). Detta bifölls (X, 1, pag. 647).

Det anslag af 10,000 riksdaler (under d. v. 8:e hufvudtiteln) hvilket till ackordersättning för militärbeställningar, som kunna blifva indragna, hittills varit uppfördt, och hvarå besparingar de förra åren egt rum, funno Rikets Ständer af denna anledning böra till 6,000 riksdaler nedsättas (X, 1, pag. 666).

Remisslage å 8:e hufvudtiteln nedsattes från 9,000 till 3,500 riksdaler (X, 1, pag. 672).

Anslag till restitution af origtigt debiterade och uppburna medel nedsattes från 6,000 till 4,000 riksdaler (ibidem).

Det till pensioner för blesserade officerare och underofficerare varande anslag, 5,500 riksdaler, minskades till 5,000 (X, 1, pag. 678).

Det på 3:e hufvudtiteln för de administrativa militärverken till skrifmaterialier, ved och ljus m. m. bestådda anslag, 10,000 riksdaler årligen, minskades till 7,000 riksdaler (X, 2, pag. 103).

Vid 1828—1830 årens riksdag. För Kungsängarnes bergning beräknade anslag, år 1823 bestämdt till 6,256:15.9, blef helt och hållet från bestämda statsutgifter uteslutet (IV, 2:a band, 2:a häft. betänk. N:o 147, pag. 305).

Vid 1840—1841 årens riksdag. Det på 8:e hufvudtiteln till extra utgifter

under föregående riksdag med 100,000 riksdaler uppförda anslag minskades nu till 50,000 riksdaler (X, N:o 165).

Ett anslag till Dramatiska teatern af 4,500 riksdaler blef indraget, (ibidem N:o 172).

De 6 militärdistriktens befälhafvarelöner föreslogo Ständerne måtte minskas till 5,000 riksdaler banko från 6,000 som de förut haft, nemligen i mån de dåvarande generalbefälhafvarne afgingo, hvarigenom 9,000 riksdaler riksmünt blefvo tillgänglige, som Ständerne fördelade till 3 generalspensioner, hvardera å 3,000 riksdaler (IV, 1 betänk. N:o 173).

Hittills för öfverkommendanten i Stockholm utgående arfvode 600 riksdaler indrogs (ibidem).

Kavalleri- och artillerihästars remontering, skoning m. m. nedsattes från 30,675: 32 till 28,000 riksdaler banko.

Det för försvarsverket i allmänhet eller Krigskollegii departementer hittills utgående anslag, 696,000 riksdaler, nedsattes till 666,666: 32 banko (deri inbegripne 22,500 riksdaler anslag till rotetfrihetsafgiften).

Värlnings- och rekapitulationspenningar 1,000 riksdaler indrogos.

Durchmarschkostnader, 25,000 riksdaler, nedsattes till 20,000 riksdaler; men såsom reservationsanslag.

Oförutsedda utgifter 50,000 nedsattes till 45,000 riksdaler.

Ministerstaten (nuvarande Utrikesdepartementet) nedsattes från 266,666: 32 till 200,000 riksdaler banko.

Vid 1847—1848 årens riksdag. Anslaget till salpeteruppköp, 194,000 riksdaler, nedsattes till 180,000 riksdaler (underdånig skrifvelse N:o 128).

Vid 1850—1851 årens riksdag yttrade sig Ständerne angående *Bergskollegium*: "Då Rikets Ständer anse det ringa antal mål, som numera tillhöra "Bergs-Collegii pröfning och afgörande, kunna, utan mehn för ärendenas behöriga "handhafvande, tillåta en förminskning uti detta verks embets- och tjenstemanna- "personal, hvilket visar sig deraf att för närvarande flere embeten och tjenester "inom bemälda Collegium stå lediga, hafva Rikets Ständer uti anslaget till Bergs- "Collegium, nu utgörande 16,893 Riksdaler, beslutat en nedsättning af 3,504 "Riksdaler i sammanhang hvarmed Rikets Ständer underdånigst dels "öfverlemna till Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande att vidtaga den indragning uti "Bergs-Collegii tjenstemannapersonal, som, i följd af nu beslutade nedsättning i "anslagssumman, kan blifva nödvändig och utan olägenhet låter sig verkställa; "dels anhålla att Eders Kongl. Maj:t täcktes till Riksens näst sammanträdande "Ständer aflåta nådig proposition om den förändrade reglering af bergslagssta- "terna, som af omständigheterna kan påkallas". (Se Rikets Ständers underdåniga skrifvelse N:o 171).

Vid 1859—1860 årens riksdag. Anslaget för salpeteruppköp, enligt se-

naste riksdagsbeslutet uppfördt till 270,000 riksdaler och af Kongl. Maj:t nu föreslaget att nedsättas till 200,000 Riksdaler, blef nu af Ständerna nedsatt till 110,000 Riksdaler.

Vid 1868 års riksdag. Vid regleringen af utgifterna under 3:dje hufvudtiteln nedsattes anslaget för ministerstaten från 479,200 riksdaler till 457,950 riksdaler, deraf *tillfälligt* anslag till öfvergående utgifter 45,750 riksdaler. (Kongl. Maj:t hade föreslagit 457,950 riksdaler, deraf 17,700 riksdaler *tillfälligt* anslag till öfvergående utgifter.)

Vid 1871 års riksdag. Å 3:dje hufvudtiteln, som förut å ministerstaten haft, i 1871 års stat, uppförda 340,500 riksdaler, hade Kongl. Maj:t i sin proposition till Riksdagen föreslagit 340,800. Riksdagen nedsatte samma anslag nu till 300,000 riksdaler, samt såsom *tillfälligt* anslag till öfvergående utgifter 40,500 riksdaler.

Vid 4:de hufvudtiteln minskade Riksdagen anslaget till artilleriregementena med 650 riksdaler och anslaget till lega för hästar vid artilleriets och pontonierbataljonens exercis minskades med 5,400 riksdaler.

Vid 1874 års riksdag. Vid *Justitie-revisions-expeditionen* indrogos då vakante: 1 revisionssekreterare, 1 protokollssekreterare, 1 kanslist- och 1 kopistbefattning; hvadan anslaget nedsattes med 10,800 kronor.

Anslaget till *Kommerskollegium* minskades med 6,000 kronor, utgörande lönen för presidenten, hvilkens embete nu var vakant.

Hvad senaste riksdagar beträffar, äro de få tillfällen nog i friskt minne, då Riksdagen minskat ordinarie anslag, som befunnits för höga eller kunnat utan olägenhet minskas.

Någon skilnad mellan ordinarie och extra statsreglering finnes ej för längre tid tillbaka. Den ordinarie staten var den enda, som då reglerades, och detta skedde vid hvarje riksdag.

Enligt underdåniga betänkandet angående uppgjord jemförelse emellan svenska folkets skatter samt stats- och riksgäldsverkens utgifter 1810—1850 (afgifvet $\frac{4}{6}$ 1855) fans redan vid 1810 och alla följande statsregleringar en hufvudtitel i riksstaten (den 8:de), som innefattade allmänna och extra utgiftsstaten och som var en slags *extra* utgiftsstat, ehuru af mindre betydighet. Derjemte beslöts stundom, att för *en* gång vissa anslag till bestämda föremål skulle utgå.*) Men någon *extra statsreglering* förekommer ej förr än från och med 1823 och följande riksdagar, då Rikets Ständer fastställde, utom de under riksstaterna upptagna utgifter, vid hvarje riksdag en s. k. "Extra statsreglering", innefattande de anslag, som anvisades från tillfälliga utgifter och hvilka utgifter skulle af Riksgäldskontorets medel bestridas.

Om det i öfrigt skulle erfordras uttalanden af en Riksdagens myndighet i

*) Se jemförelse mellan Svenska folkets skatter 1810 och 1850, pag. 137.

denna fråga, till fördel för den åsigt jag här förfäktar, finnes densamma i följande 1854 års Konstitutions-Utskotts yttrande angående indragningen af *ordinarie* anslag.

”Skilnad mellan ordinarie och extra ordinarie statsutgifter — säger Konstitutions-Utskottet — är för grundlagarne alldeles främmande, hvadan de slutföljder man skulle vilja draga från en sådan åtskilnad icke kunna ega bestånd. Om Rikets Ständers rätt att allena förordna om användande af statens penningetillgång måste i något fall innebära att, sedan de en gång för obestämd tid beviljat en årlig utgift till ett visst ändamål, Rikets Ständer sedermera kunna förordna, att denna utgift skall i framtiden upphöra, så måste äfven detta kunna tillämpas i andra fall. Ständernas makt att förordna om användandet af statens medel är en i grundlagens bokstaf uttalad *regel*, hvarje inskränkning eller begränsning af denna rätt skulle vara ett *undantag*; men för erkännandet af detta undantag fordras äfven stöd af grundlagens bokstaf. Sådant finnes här icke. Den förmenta vådan af möjligheten att ”nedbryta hela statsförvaltningsbyggnaden” kan svårligen hafva varit af grundlagens stiftare tagen i betraktande. Ett sådant företag af Rikets Ständer skulle nemligen icke kunna tänkas annorlunda, än såsom rigtadt mot dem sjelfva och emot svenska folket, som af dem representeras.*)

Vid jemförelse mellan de ordinarie och de extra anslagen enligt Riksstaterna befinnes**) nämnda utgifter utgjort:

	<i>På ordinarie stat</i>	<i>På extra stat</i>	<i>Summa kronor</i>
1850	17,900,888	1,429,726	19,330,614
1860	25,508,500	4,018,521	29,527,021
1870	38,792,350	2,408,650	41,201,000
1874	45,008,900	11,680,759	56,689,659
1875	51,836,800	10,763,998	62,600,798
1876	55,185,400	15,329,200	70,514,600
1877	59,176,948	9,265,051	68,442,000
1878	65,322,353	11,476,646	76,799,000
1879	56,490,858	7,317,141	63,808,000
1880	56,961,797	4,769,202	61,731,000
1881	57,010,472	4,713,528	61,724,000

Hvarje fosterlandsvän måste med smärta se af denna siffersammanställning, huru statsutgifterna med svindlande fart, ofta onödigtvis, ökats under de se-

*) Anfördt af herr E. Key i hans yttrande i Riksdagens 2:a Kammare den 24 Mars 1874 (se 2:a Kammarens protokoll, del. 2, pag. 345).

**) Efter afdrag af de i nämnda anslag upptagna utgifter för jernvägsanläggningar.

naste 30 åren med omkring 300 procent, dervid *icke* inbegripas utgifterna för statens jernvägsbyggnader. Mig synes att Riksdagens och Regeringens bemödan- den borde syfta derhän, att söka minska dessa statsutgifter till ett efter vår skatteförmåga och våra ekonomiska förhållanden lämpligt belopp. Ty känt är, att den betydligaste delen af dessa skatter utgöras af de minst bemedlade sam- hällsklasserna. Om en sådan minskning i statsutgifterna ej eger rum, som jag nu antydt, blir följden den, att vi komma att behöfva låna af utlandet nödiga medel för att reglera riksstaten.

En annan högst viktig anmärkning med statsregleringen, sådan den af Riksdagen verkställes, är att dervid *hela ordinarie staten vanligen förbigås och endast den extra staten regleras*. Detta Stats-Utskottets förfarande, som af Riks- dagen städse utan anmärkning fått passera, strider mot grundlagens föreskrift i Riksdagsordningens § 39 mom. 1, som innehåller: att "Stats-Utskottet, som skall "undfå del af Konungens angående statsverkets tillstånd och behof till Riksdagen "aflåtna proposition, och ega tillgång till alla statsverkets räkenskaper och hand- "lingar, åligger att granska, utreda och uppgifva stats- och riksgäldsverkens "tillstånd och förvaltning samt föreslå ej mindre hvad till fyllandet af deras be- "hof erfordras, *sedan nödiga indragningar och besparingar blifvit iakttagna*, än äf- "ven beloppet af de summor, hvilka, jemlikt 63 § Regeringsformen, skola för "särskilda händelser afsättas, så ock att uppgifva, huru mycket bör genom be- villningar utgöras". Exempelvis för 1880 års statsreglering utgjorde de ordinarie anslagen 56,961,797 kronor och de extra anslagen blott 4,769,202 kronor; en- dast dessa senare anslagen blefvo underkastade granskning, under det att den 11 gånger större ordinarie summan lemnades orörd. Om man vill att statsregle- ringen skall blifva en sanning, måste Riksdagen gripa sig an med de *ordinarie* anslagen och å dessa främst söka åstadkomma den betydliga besparing, som landet väntar och hoppas.

Jag skall här nedan vördsamt föreslå de indragningar af reservations- och förslagsanslag, äfvensom indragningar eller nedprutningar i de bestämda ansla- gen, allt på ordinarie stat, som jag anser, utan olägenhet för statsverkets tillstånd eller behof, kunna ega rum vid regleringen af 1882 års riksstat:

2:a hufvudtiteln:

Följande anslag torde böra *upphöra att räknas till förslagsanslag*:

1. för Departementschefens ombud för tillsyn öfver skrifers allmängörande,
2. för ålderstillägg;
3. för ålderstillägg för en del vid fängvårdsstyrelsen och fängvården anstälde embets- och tjänstemän;

4. för mediko-legala besigtningar;
 5. för rese- och traktamentspenningar;
 6. för skrifmaterialier och expenser, ved m. m.,
- hvarjemte anslaget för extra utgifter torde upphöra att vara reservationsanslag.

3:e hufvudtiteln:

Anslaget på ordinarie stat för militärattachéer, 8,400 kronor, föreslår jag måtte indragas. Vi hafva i allmänhet under de senare åren haft 3 militärattachéer, nemligen en i Paris, en i Berlin och en i Wien. Enligt senaste (1880 års) statskalender skulle endast den i Paris för närvarande vara tillsatt. Militärattachén på detta senare ställe nämndes dertill år 1862. Jag stod nära de afgörande viljorna på den tid, då detta anslag uppfördes på riksstaten, och jag känner derföre noga det motiv, som då gjorde sig gällande. Det var nemligen att unge, bildade militärer skulle under några år — icke allt för många — genom tjänstgöring i främmande land få tillfälle att noggrannare studera de stora militärstaternas krigsorganisation och att derom lemna underrättelser, som kunde vara af gagn för fäderneslandet, på samma gång de skulle kunna utbilda sig i främmande språks talande. Anslaget var således hufvudsakligen afsedt för generalstabsofficerare. Men om vi genomgå uppgifterna rörande de personers militära meriter, som varit som militärattachéer anstälde, skola vi finna, att det ursprungliga ändamålet med detta anslag blifvit stundom lemnadt utan afseende.

4:e hufvudtiteln:

På förut i denna motion angifna grunder får jag föreslå, att följande anslag under denna hufvudtitel måtte upphöra att vara reservationsanslag, nemligen för:

1. Garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg;
2. Indelta arméns och Vermlands fältjägarecorps' vapenöfningar;
3. Till trossens underhåll;
4. Artilleriet;
5. Marinregementet;
6. Fortifikationens praktiska öfningar;
7. Värfvade garnisonstruppernas rekrytering och aflöning;
8. Till inqvarteringsordnande i Stockholm;
9. Till skjutskolor;
10. Durchmarschkostnader;

samt att följande anslag måtte upphöra att vara förslagsanslag:

Bih. till Riksd. Prot. 1881. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 1 Häft.

1. Roteringsunderstöd;
2. Furagering af artilleriets, värfvade kavalleriets och fortifikationstruppernas hästar;
3. Mathållning för manskapet vid garnisonsregementena;
4. Beväringsmanskapets vapenöfningar;
5. Volontärskolan på Karlsborg;
6. Inqvarteringskostnader i Stockholm;
7. Inqvarteringskostnader i landsorten;
8. Salpeter uppköp;
9. Ålderstillägg;
10. Rese- och traktamentspenningar;
11. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Departementets kansli-expedition, och
12. Disciplinkompaniet.

Derjemte föreslår jag, att följande af hufvudtitelns ordinarie anslag *måtte till beloppet nedsättas*, nemligen:

Till salpeteruppköp. Detta anslag utgick i forna tider med ganska höga belopp. Så t. ex. utgick det år 1876 med 110,000 kronor såsom förslagsanslag, men nedsattes uti 1877 års riksstat till 60,000 kronor och har sedan lemnats orubbadt. Med afseende derå, att Kongl. Maj:t börjat upphandla krut från utlandet, exempelvis då vid 1878 års riksdag beviljades 148,000 kronor för ett från främmande land för flottans behof inköpt parti krut — och då besparingarne på detta anslag utgjorde

år 1874	68,000 kronor,
” 1875	61,000 ”
” 1876	59,000 ”
” 1877	10,898 ”
” 1878	25,134 ”

synes mig att af detta anslag åtminstone 10,000 kronor kunde afprutas, hvarför jag vördsamt anhåller, att det ordinarie anslaget till salpeteruppköp *måtte nedsättas till 50,000 kronor.*

Till de värfvade garnisonstruppernas rekrytering och aflöning. Nyss ofvan har föreslagits, att detta anslag skulle upphöra att räknas till *reservations*-anslag. Men derjemte torde någon nedsättning i sjelfva siffran äfven vara af nöden. Anslaget bestämdes nemligen år 1875 till 608,000 kronor, år 1877 var det 620,000 kronor samt hvartdera af åren 1878—1881 sammanlagdt 859,212 kronor årligen. Intill år 1878 var detta anslag fördeladt i tvenne: För *värfvade garnisonstruppernas rekrytering*, ett *reservationsanslag* 70,000 kronor, derå enligt rikshufvudboken besparingen år 1876 uppgick till 274,240 kronor, hvilken besparing under åtskilliga föregående år hopat sig: år 1877 utgjorde reservationen 168,154 kronor.

Det andra anslaget, till *värfvade garnisonstruppernas aflöning*, var förr ett förslagsanslag, år 1876 å 540,000 och år 1877 å 549,100 kronor; å detta anslag utgjorde besparingen år 1876 39,095 kronor. Från och med 1878 hafva dessa båda anslag i riksstaten blifvit förenade till ett reservationsanslag, benämndt *värfvade garnisonstruppernas rekrytering och aflöning*, med ett anslagsbelopp af 859,212 kronor. Å detta anslag utgjorde reservationerna år 1877 en summa af 315,421 och år 1878 icke mindre än 399,141 kronor. Att detta anslag för några år sedan blef så högt uppdrifvet, föranleddes af svårigheten att då rekrytera garnisonsregementena, emedan vakanserna ökades så, att man betviflade det garnisonsregementena skulle kunna hållas kompletta. Derföre beviljade Riksdagen då på en gång en så högst betydlig tillökning, att rekrytens lega och aflöning på ett olämpligt sätt ökades, för att locka dem in på denna föga afundsvärda krigarebana. Nu finnes, i jemförelse med hvad då var förhållandet, ett obetydligt antal vakanser; ty svårigheten att få arbete på landsbygden gör, att arbetarne åter söka värfning och strömma till garnisonsregementena. En ytterligare anledning att minska detta anslag förekommer i Kongl. Maj:ts proposition till 1880 års Riksdag angående statsverket, deri Kongl. Maj:t för organisation af ett föreslaget *fästningsartilleri* (se nyssnämnda nådiga proposition, Bil. N:o 3 a, pag. 18—25) föreslår, att af detta anslaget måtte lemnas 39,387 kronor, hvilket tyckes häntyda på att anslaget är för högt tilltaget.

På grund af ofvan nämnda skäl synes mig en minskning på detta anslag icke kunna synas olämplig, hvarföre jag får vördsamt hemställa, att anslaget minskas till 800,000 kronor och derjemte upphör att vara *reservations*-anslag.

Mathållning för manskapet vid garnisonsregementena. Å detta förslagsanslag, som utgått

år 1861 med 200,000 kronor såsom bestämdt anslag,	
„ 1864—72 med 320,000 kronor årligen äfven såsom bestämdt anslag,	
„ 1873 med 358,000 kronor äfven såsom bestämdt anslag,	
„ 1874 „ 386,000 „	} såsom förslagsanslag,
„ 1875 „ 800,000 „	
„ 1876 „ 1,087,000 „	
„ 1877 „ 1,084,000 „	
„ 1878—81 med 1,101,000 kronor årligen	

kan mycket väl något nedprutas; därför talar verkligheten under föregående tider, eller under de 9 åren 1864—1872, då det årligen uppgick endast till 320,000 kronor. De verkliga utgifterna å detta anslag enligt rikshufvudboken utgöra:

år 1864	368,843 kronor,
„ 1865	324,238 „
„ 1866	368,667 „

år 1867	396,108 kronor.
” 1868	534,701 ”
” 1869	452,393 ”
” 1870	442,228 ”
” 1871	385,517 ”
” 1872	426,444 ”

Jemför man portionsprisen i allmänhet i hela landet och äfven i hufvudstaden 1872 och 1880, finnes ingalunda så stor olikhet, att derigenom en så betydlig stegring i ifrågavarande mathållningsanslag kan rättfärdigas; ty en mansportion värderades:

år	högst	medelpris	lägst
1864	44 öre,	29 öre,	21 öre,
1874	51 öre.	36 öre.	30 öre.

Och om äfven detta anslag något år skulle blifva otillräckligt, i fall det skulle förvandlas från förslags- till bestämdt anslag, så är ingen svårighet att få det att räcka till, nemligen genom att *mellan* exercistiderna hålla större antal numeranter permitterade, hvilket sannolikt ej blefve ovälkommet för dessa garnisons-soldater, som nu under vintermånaderna samt höstetiden endast mest sysselsättes med en ofta rätt onödig vaktgöring, handräckning och ett för helsa och seder mindre gynnsamt kasernlif.

Att detta anslag synes vara för högt tilltaget, vitsordas äfven af Kongl. Maj:ts proposition till 1880 års Riksdag, angående statsverkets behof, deri (Bil. N:o 3 a, pag. 18—25) förekommer begäran om organisation af ett *fästnings-artilleri*, och hvarvid Kongl. Maj:t föreslår, att en del af derför nödiga kostnader skulle utgå af anslaget till mathållning för manskapet vid garnisonsregementena med 65,104 kronor, som således Kongl. Maj:t funnit obehöfligt för detta anslag.

På alla dessa skäl får jag vördsamt föreslå, att mathållningsanslaget för värfvade garnisonsregementenas manskap måtte nedsättas till 1 million kronor, och från att vara förslags- hädanefter utgå såsom *bestämdt* anslag.

På 4:de hufvudtiteln's ordinarie stat förekommande *anslag för artilleriet* (Svea, Göta och Vendes artilleriregementen), utgör enligt 1881 års riksstat ett *reservations*-anslag af 1,091,966 kronor. Detta anslag utgick

år 1864 med 834,964 kronor	} såsom reservationsanslag.
” 1867 ” 847,464 ”	
” 1868 ” 850,399 ”	
” 1869—72 med omkring 854,000 kronor	
” 1873 med 949,302 kronor	
” 1874 ” 1,015,305 ”	
” 1875 ” 854,894 ”	
” 1876 ” 745,973 ”	
” 1877—81 med 1,091,966 kronor.	

Reservationerna å detta numera högst betydliga anslag hafva varit :

år 1864	101,611	kronor,
” 1865	101,814	”
” 1866	60,768	”
” 1867	13,089	”
” 1868	”	”
” 1869	”	”
” 1870	6,328	”
” 1871	8,349	”
” 1872	13,755	”
” 1873	93,925	”
” 1874	293,942	”
” 1875	305,812	”
” 1876	305,186	”
” 1877	187,160	”
” 1878	160,996	”

Jemte det att dessa reservationer utvisa, att anslaget varit uti senare statsregleringar för högt tilltaget, framgår detta äfven otvetydigt af Kongl. Maj:ts proposition till 1880 års Riksdag angående statsverket, deri Kongl. Maj:t (se Bil. N:o 3 a, pag. 18—25) föreslår ett fästningsartilleri och såsom tillgång för denna organisation hemställer att en del, eller 26,125 kronor måtte öfverföras från anslaget för artilleriet (1,091,966 kronor) såsom der obehöfligt. Förhållandet är nemligen att enligt den utredning, som härom lemnas i den nädiga propositionen, år 1872 gjordes försök att inrätta ett *reserv-artilleri*, och Riksdagen anslog till detta ändamål en årlig summa af 31,275 kronor, som allt sedan dess utgått, inberäknadt i det stora reservationsanslaget för *artilleriet*. Men enligt Kongl. Maj:ts ofvannämnda proposition erkänna nu myndigheterna att detta var en fråga, som ej haft någon framgång, samt att denna institution ej läser komma att uppfylla det dermed afsedda ändamålet; emedan af hela den personal, som borde tillhöra detta artilleri, endast funnos 4 officerare, 2 underofficerare och 10 konstaplar och artillerister; under det att anslaget har utgått för 27 officerare, 9 underofficerare samt 104 konstaplar och artillerister, hvilket visar hur betänksamt man bör gå till väga i fråga om organisationer.

På dessa skäl får jag vördsamt hemställa, att den för nu nämnda reserv-artilleri obegagnade del af anslaget eller 25,966 kronor måtte frändragas det ordinarie anslag för *artilleriet*, deri det finnes inräknadt, och detta å 4:e hufvudtiteln ordinarie stat i 1881 års riksstat uppförda reservationsanslag å 1,091,966 kronor nedsättas till 1,066,000 kronor och upphöra att vara *reservations*-anslag.

5:e Hufvudtiteln.

På förut i denna motion angifna grunder får jag härmed vördsamt föreslå, att följande anslag under denna hufvudtitel *måtte upphöra att vara reservationsanslag*, nemligen:

1. Flottans nybyggnad och underhåll;
2. Sjömätningar och sjökartekontorets verksamhet;
3. Durchmarschkostnader;
4. Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna;

samt att följande anslag, äfven på ordinarie stat, *måtte upphöra att vara förslagsanslag*:

1. Ålderstillägg;
2. Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossecorpserna;
3. Rese- och traktamentspenningar;
4. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.;
5. Det i undervisningsanstalter för sjöfart inbegripna *ålderstillägg* 13,000 kronor.

Derjemte föreslår jag härmed vördsamt, att följande af hufvudtitelns ordinarie anslag *måtte till beloppet nedsättas*, nemligen:

1. *För sjömätningar och sjökartekontorets verksamhet.*

Detta anslag förekommer 1:a gången år 1870 bland 5:e hufvudtitelns ordinarie anslag och har sedermera utgått med 60,000 kronor årligen till och med 1880. I 1881 års riksstat är det äfven upptaget till samma belopp; men från och med 1878 räknas anslaget till *reservationsanslag*.

Reservationerna å detta anslag utgjorde:

år 1871	45,330	kronor.
” 1872	27,695	”
” 1873	52,805	”
” 1874	15,576	”
” 1875	24,313	”
” 1876	36,438	”
” 1877	32,475	”
” 1878	44,838	”

Dessa år från år fortgående reservationer visa mer än tillräckligt anslags obehöflighet till samma belopp som hittills, hvarföre jag vördsamt föreslår, att detsamma *måtte nedsättas till 50,000 kronor och derjemte upphöra att vara reservationsanslag*.

2. *Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna.* Detta ordinarie anslag upptages i riksstaterna

för år 1858 till	219,900	kronor	
” ” 1861 ”	240,000	”	
” ” 1864 ”	362,440	”	
” ” 1867 ”	616,000	”	
” ” 1870—1871 till	650,000	”	} årligen
” ” 1872—1873 ”	750,000	”	
” ” 1874—1877 ”	800,000	”	
” ” 1878 till	1,000,000	”	
” ” 1879 ”	1,200,000	”	
” ” 1880 ”	1,000,000	”	
” ” 1881 ”	1,000,000	”	

Anslaget har hela denna tid upptagits bland reservationsanslag.

Reservationerna å detta anslag, enligt rikshufvudboken, hafva utgjort:

för år 1858	470,078	kronor
” ” 1861	882,761	”
” ” 1864	1,122,317	”
” ” 1867	1,139,835	”
” ” 1870	1,008,245	”
” ” 1872	1,112,214	”
” ” 1874	783,722	”
” ” 1877	641,134	”
” ” 1878	453,663	”

Man verkligen häpnar öfver dessa stora reservationer, undandragna statsregleringen och Riksdagens disposition. Man frågar med skäl, hvartill dessa stora summor skola användas, om icke till utlåning till enskilda personer eller diverse penningeanstalter. Jag tror mig uttala den allmänna meningen inom landet, då jag härmed vördsamt föreslår,

att ordinarie anslaget till lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna måtte i 1882 års riksstat nedsättas till 800,000 kronor och derjemte upphöra att vara *reservations*-anslag.

6:e Hufvudtiteln.

På förut i denna motion angifna skäl får jag föreslå, att följande anslag under denna hufvudtitel måtte *upphöra att vara reservationsanslag*, nemligen:

1. Till bibliotekets underhållande;
2. Till arvoden åt tillfälliga biträden, samt till vikariatsersättningar;
3. Till officiella statistiska trycket;
4. Till en statistisk tidskrift;

- 5 Till utarbetande af en aflönings- och pensionsstatistik;
6. Rikets ekonomiska kartverk;
7. Det för landsstaterna i länen särskildt inbegripna reservationsanslaget å 95,000 kronor;
8. Skiften och afvittringar;
9. Vägar och kommunikationer;
10. Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar;
11. Landtbruksingenjörer och deras biträden;
12. Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar;
13. Länsveterinärer;
14. Hästafvelns förbättrande;
15. Befrämjande i allmänhet af slöjderna;
16. Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart;
17. Befrämjande i allmänhet af bergsbruket;
18. Fiskerinäringens understöd; och
19. Extra utgifter.

Dessutom föreslår jag att följande anslag, äfven på ordinarie stat, *måtte upphöra att vara förslagsanslag*, nemligen:

1. Statsministern, lönefyllnad;
2. Ålderstillägg;
3. Utflyttningshjälp efter skiften;
4. Odlingshjälp för krononybyggare;
5. Jordförluster genom kanal- och väganläggningar;
6. Till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren;
7. Karantänsinrättningen på Känsö;
8. Aflösning af Scheldetullen;
9. Rese- och traktamentspenningar;
10. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

Derjemte föreslår jag, att följande af hufvudtitelns ordinarie anslag *måtte till beloppet nedsättas*:

Till *hästafvelns förbättrande* (deraf särskildt 35,000 kronor till prisbelöningar för hästar). Detta anslag, som i 1881 års riksstat är upptaget på ordinarie stat till 95,850 kronor, utgick

år 1849 till	39,790 kronor,
” 1859 ”	50,206 ”
” 1861 ”	50,206 ”
” 1866 ”	50,206 ”
” 1867—1868 till	50,206 ”

år 1869—1873 till	50,239 kronor
„ 1874	85,239 „ *)
„ 1875—1877	94,244 „
„ 1878—1880	94,343 „
„ 1881	95,850 „

Enligt rikshufvudböckerna utgöra reservationerna å detta anslag under senare åren:

år 1874	549,163 kronor
„ 1875	607,284 „
„ 1876	652,151 „
„ 1877	667,274 „
„ 1878	672,883 „

Häraf finnes, huru de s. k. reservationsanslagen onödigt hopa högst betydliga summor för jemförelsevis mindre viktiga ändamål, ehuru dessa penningar ej kunna eller blifva dertill använda; men för viktigare anslagsfordringar måste nya skatter utpressas eller lån upptagas. Mig synes att Riksdagen ej kan, med godt samvete, låta sådant passera.

Jag föreslår derföre, att detta anslag till hästafvelns förbättrande (deruti inbegripet särskilda anslaget till prisbelöning för hästar) måtte nedsättas till 60,000 kronor årligen och upphöra att räknas bland reservationsanslag.

7:de Hufvudtiteln.

På ofvan angifna grunder får jag vördsamt föreslå, att följande anslag under denna hufvudtitel på ordinarie stat måtte upphöra att vara reservationsanslag nemligen:

1. Telegrafverket;
2. Till skogsingenjörer;
3. Till undersökning af vattendragen i Norrbottens län;
4. Till Skogsinstitutet;
5. Till enskilda skogsskolor;
6. Till kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet;
7. Byggnader och reparationer;
8. Extra utgifter;

samt att följande anslag, äfven på ordinarie stat, måtte upphöra att vara förslagsanslag, nemligen:

*) Genom att dertill lades ett särskildt anslag å 35,000 kronor till prisbelöningar för hästar.

1. Till belöningar för rofdjurs dödande;
2. Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm;
3. Städens friheter;
4. För kontroll vid enskilda banker och kreditanstalter;
5. Restitutioner;
6. Ålderstillägg;
7. Rese- och traktamentspenningar;
8. Postafgifter för tjenstebref och dylika försändelser;
9. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

Med vilkor att de Kongl. Teatrarne hädanefter blifva en statsinrättning, föreslås att de 60,000 kronor, som för närvarande utgå till nämnda teatrar underhåll, må fortfarande i riksstaten uppföras.

8:de Hufvudtiteln.

På de skäl, jag i början af denna motion angifvit, får jag vördsamt föreslå, att följande anslag under denna hufvudtitels ordinarie stat *måtte upphöra att vara reservationsanslag*, nemligen:

1. De under *Nationalmuseum* inbegripna, särskildt upptagna fyra anslag å tillhoppa 14,300 kronor;
2. Allmänna läroverken;
3. Det under anslaget till Vitterhets-, historie- och antiqvitetssakademien inbegripna, särskildt upptagna anslag å 450 kronor;
4. De under anslaget till akademien för de fria konsterna inbegripna, särskildt uppförda tvenne anslag å tillhoppa 21,400 kronor;
5. Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande;
6. Extra utgifter.

Äfven föreslås att följande anslag, också på ordinarie stat, *måtte upphöra att vara förslagsanslag*, nemligen till

1. Lappmarkens ecklesiastikverk;
2. Det i anslaget för universiteten inbegripna förslagsanslag 162,700 kronor;
3. Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningsskolan;
4. Farsoters och smittosamma sjukdomars botande;
5. Fattigvården i allmänhet;
6. Hospitals underhåll;
7. Ålderstillägg;
8. Rese- och traktamentspenningar;
9. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

9:de Hufvudtiteln.

För denna hufvudtitels ordinarie anslag föreslår jag vördsamt:

1. att anslaget för blesserade öfver- och underofficerare *mätte upphöra att vara reservationsanslag* och till siffran nedsättas från 5,000 kronor, som det nu utgör, till 4,000 kronor.

Orsaken dertill är *dels* att i mån, som de få krigsmän af dessa klasser bortdö, några nya dylika pensionstagare svårigen, under nuvarande förhållanden, komme att fylla de afgåendes rum utom med högst sällsynta undantag; *dels* att reservationerna å detta anslag utgjorde enligt rikshufvudböckerna:

1874	8,755 kronor
1875	10,030 "
1876	11,305 "
1877	12,880 "
1878	14,030 "

2. att bidragen till handelsflottans pensionsanstalt, att af tullmedlen direkte utgå, enligt 1881 års riksstat förslagsanslag å 78,000 kronor, *mätte upphöra att vara förslagsanslag*; och
3. med vilkor att de Kongl. Teatrarne hädanefter blifva en statsinrättning föreslås att de 6,000 kronor, som för närvarande utgå såsom bidrag till Kongl. Teaterns pensionskassor, mätte fortfarande i riksstaten uppföras.

Om remiss af denna motion till Stats-Utskottet får jag vördsamt anhålla.

Stockholm den 25 Januari 1881.

R. Klinckowström.

Sammandrag af hufvudtitlarnes samtlige anslag samt særskildt reservations- och förslagsanslag enligt riksstater och riksdagsbeslut under åtskilliga år, från och med år 1850 till och med år 1881.

[illegible]

¹⁾ Deribland ett förslagsanslag *»högt»* till båtsmännens beklädnad 28,000 R:dr banko.

²⁾ Deraf ett anslag, 6,200 R:dr banko, är både reservations- och förslagsanslag.

⁹⁾ Deraf anslaget till Lappmarkens ecklesiastikverk 11,000 R:dr R:mt är *både* reservations- och förslagsanslag.

⁴⁾ Deribland ett förslagsanslag »högst» till karantänsinrättningen på Käsö, 18,500 R:dr R:mt.

⁵⁾ Deribland ett förslagsanslag *dhögst* till karantänsinrättningen på Kånsö, 15,850 R:dr R:mt.

⁶⁾ Dessa 4 anslag äro *kreditiv* å tillsammans 473,500 R:dr R:mt.

⁷⁾ Deribland 2 förslagsanslag *dhögst*, ett å 200,000 Kr. till Marinregementet och ett å 608,000 Kr. till aflön. och rekryter. af manskapet vid garnisonsregementena.

⁸⁾ Deribland ett förslagsanslag *»högst»* å 138,200 Kr. till båtsmansbeklädnad.

⁹⁾ Deribland ett förslagsanslag *nhögst* 15,850 Kr. till Karantänsinrättningen å Kängö.

¹⁰⁾ Deraf 4 anslag äro *kreditiv* å tillsammans 488.500 Kr.

11) Deribland 2 förslagsanslag *högst*: det ena å 200,000 till Marinregementet, det andra å 540,000 Kr. till värfvade garnisonstruppernas aflöning.

¹²⁾ Deribland ett förslagsanslag *högst* å 10,000 Kr. till allmänna ombud vid enskilda banker.

¹³⁾ Deraf 4 *kreditiv* å tillsammans 503,500 Kr.

¹⁴⁾ Deribland 2 förslagsanslag *dhögst*: det ena å 200,000 till Marinregementet och det andra

å 549,100 Kr. till värfvade garnisonstruppernas aflöning.

¹⁵⁾ Deribland 2 förslagsanslag *»högst»*: det ena å 6,500 Kr., lönefyllnad för Statsministern, och det andra å 15,850 Kr. för Karantänsinrättningen på Kängö.

¹⁶⁾ Deraf 4 kreditiv å tillsammans 531,500 Kr.

¹⁷⁾ Deribland ett förslagsanslag *nhögst* å 200,000 Kr. till Marinregementet.

¹⁸⁾ Deribland ett förslagsanslag *nhögst* å 282,000 Kr. till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossecorpserna.

¹⁹⁾ Kreditiv å 900,000 Kr. för arméns pensionskassa.

²⁰⁾ *Kreditiv* å 2,600,000 Kr. för upprätthållande af rikets neutralitet.

²¹⁾ Deribland ett förslagsanslag *högst* å 16,000 Kr. för kontrollen vid enskilda banker.

^{22a)} Deribland ett förslagsanslag *dhögst* å 165,000 Kr. till Marinregementet.